

Juridische zaken

C.N.M.R. Renckens

In NTtdK 2, 2009: 11-16 werd een uitspraak van de tuchtraad van de KNMG gepubliceerd en van commentaar voorzien. Het betrof een klacht tegen twee KNMG-leden die op de NCRV-tv *unverfroren* reclame hadden gemaakt voor hun antroposofische geneeswijze en voor de 'orthomaneue geneeskunde' volgens Sikesz, daarbij toegejuicht door Keppel Hesselink.

Ik beschreef toen mijn teleurstelling en sprak de verwachting uit dat ik tijdens mijn werkzame leven niet meer zou meemaken dat de KNMG zijn gedragsregels op dit punt zou aanpassen. De geruchten dat ik mij daarin vergiste, hadden mij reeds bereikt toen ook in het KNMG-orgaan *Medisch Contact* melding werd gemaakt van die uitspraak ('Citroensap met kweepeer', MC, 9 juli 2009: 1256-1257). In het 'Ten Geleide' bij dat stuk schreven Crul en Van Meersbergen dat het Federatiebestuur positief heeft gereageerd op het verzoek van de tuchtraad om de ontvankelijkheid van de Raad uit te breiden, zodat klachten vaker aanhangig kunnen worden gemaakt bij deze KNMG-instantie. Een tekstvoorstel is inmiddels in voorbereiding. Zeer goed nieuws! Een teer punt blijft nog de aard van de sancties die de tuchtraad kan opleggen. KNMG-directeur Wigersma riep ons te Zwolle nog provocerend toe dat de KNMG geen leden kan royeren. Als dat zo blijft dan blijven de fraaie KNMG-regels inzake alternatieve geneeswijzen even tandoel als de KNMP-richtlijn inzake de verkoop van homeopathica. Het is KNMP-leden niet toegestaan die middelen aan de man te brengen, tenzij onder uitgebreide ontmoedigende voorlichting, maar geen apotheker stoort zich eraan. Hopelijk heeft de KNMG daarvan geleerd hoe het niet moet. Wordt vervolgd.

NCRV-toverdokters en IGZ • In NTtdK 4, 2008: 20 maakten wij melding van de weigerachtigheid van de IGZ om een onderzoek in te stellen naar de vier NCRV-dokters, die geen KNMG-lid zijn en die derhalve langs die weg niet aan een kritische toetsing onderworpen konden worden. Wij meenden dat de Leidraad Meldingen nadrukkelijk verwees naar artsen die sterk afweken van de beroepsnormen, een criterium *expressis verbis* genoemd in de Leidraad als artikel 6a en dat daarom aandacht van de IGZ voor hun praktijkvoering dringend gewenst was. Na de eerste afwijzing door de IGZ schreven wij een bezwaarschrift,

waarop op 18 december werd gereageerd door W. Schellekens, Hoofdinspecteur. Dat schrijven bevatte een uitgebreidere motivatie dan de zeer slordige eerste afwijzing, maar overtuigend vonden wij de argumentatie niet. Daarop richtten wij ons met een officiële klacht over de vermeende nalatigheid van de IGZ tot Inspecteur-generaal G. van der Wal, die daarin aanleiding zag advies te vragen van de Klachtadviescommissie van de IGZ. Dit leidde tot een hoorzitting ten huize van de IGZ te Utrecht op 20 april 2009. Renckens en Vermeulen lichtten bij die bijeenkomst de bezwaren tegen de afwijzing nog eens toe, terwijl van de zijde der IGZ de inspecteurs mevrouw mr. M. Joosten en mevrouw B. Burema-Kuster optraden. De Klachtadviescommissie bestond uit mr. P.W. de Vries, voorzitter en mevrouw mr. M. Vredevoogd, lid en de arts B. van Beusekom, lid. Op 2 juni ontvingen wij het oordeel van de Inspecteur-generaal gebaseerd op de uitspraak van de Klachtadviescommissie. De Klachtadviescommissie had 'geen onbehoorlijke gedraging van de inspecteurs geconstateerd en adviseerde de klacht ongegrond te verklaren'. De Klachtadviescommissie stelde wel vast dat artikel 6a 'niet helder' is en adviseerde de IGZ dat artikel nader te expliciteren. Het artikel behelst dat het in 'ernstige mate afwijken van de geldende professionele standaarden door de individuele beroepsbeoefenaar' een reden vormt voor nader onderzoek. De werkwijze van alternatieve beroepsbeoefenaren wijkt per definitief af van deze standaarden zoals ook Van der Wal stelde in zijn brief. Zij zouden dus allen door de IGZ moeten worden gevisiteerd! De inspecteurs zouden echter een 'discretionaire bevoegdheid hebben' om te bezien welke klachten volgens de Leidraad in behandeling moeten worden genomen. Het wil er bij uw dienaar niet in dat deze discretionaire bevoegdheid zo ver gaat dat artikel 6a van de Leidraad geheel genegeerd mag worden. Zoals reeds door Van der Wal genoemd, resisteert nu nog de mogelijkheid van beklag bij de

Nationale Ombudsman en besloten is de zaak inderdaad aan deze instantie voort te leggen. De tijden dat een disfunctionerend arts kon volstaan met zich te beroepen op alternatieve inzichten en zich daarmee kon immuniseren tegen corrigerend optreden van KNMG of IGZ behoort voorbij te zijn. Die situatie heeft al veel te lang voortgeduurd.

Na de Hoge Raad • Na het arrest van de Hoge Raad, dat de rampzalige uitspraak van het Amsterdamse Hof vernietigde, is voorlopig stilte ingetreden aan het juridische front. De Hoge Raad heeft de zaak voor een nieuwe behandeling verwezen naar het Gerechtshof te Den Haag, maar onzeker is of Sickness een daadwerkelijke voortzetting van de juridische schermutselingen wenst. Een termijn waarbinnen dat moet gebeuren kent onze wet niet. De 86-jarige Sickness, die nog volop praktiseert, beraadt zich nog over haar besluit. Als er geen nieuwe behandeling volgt dan blijft het vonnis van de Amsterdamse rechtbank geldig en is de term 'kwakzalverij' voorlopig weer van de ondergang gered. De beroepsvereniging van (ortho)manueel artsen, NVOMG, liet na het arrest wederom weten zich nog altijd te distantiëren van de absurde claims van Sickness aangaande de genezing van depressie, schizofrenie, autisme en anorexia nervosa door middel van manipulaties van nekwerfels en tongbeen. Zij handhaaft Sickness als erelid, dat wel. Intussen speelt zich in Engeland een vergelijkbare casus af: de briljante wetenschapsjournalist Simon Singh noemde in een column in *The Guardian* chiropraxie vorig jaar 'bogus treatment', nadat hij had gewezen op de gebrekkige onderbouwing van het nut ervan bij rugklachten en de volledig ontbrekende bewijsvoering voor de effectiviteit van de chiropraxie bij indicaties als oorontsteking en darmkrampen bij kinderen. Singh bracht in herinnering dat de uitvinder van de chiropraxie, Palmer, zijn carrière begon met genezing van een sinds 17 jaar bestaande doofheid en genezing van een hartkwaal, beide na manipulatie van rugwerfels.

Simon Singh

Tenslotte wees Singh nadrukkelijk op de sterfgevallen na manipulatie van de nekwerfels als gevolg van daarbij soms optredende beschadiging van belangrijke hersenbloedvaten.

Als chiropraxie een geneesmiddel was, aldus Singh, dan zou het nooit door de registratieprocedure zijn gekomen. En de *British Chiropractic Association* (BCA) 'happily promotes bogus treatments', aldus onze geplaagde journalist. Geplaagd, want de BCA diende een klacht tegen hem in wegens smaad en zij werd in eerste instantie op 7 mei door rechter Sir David Eady in het gelijk gesteld, omdat het begrip 'bogus' bedrog en kwade trouw zou inhouden.

'Here comes the judge ...'

Singh deelt die mening niet en besloot tegen het tussenvonnis in beroep te gaan, hoewel dat in Engeland vaak weinig kans van slagen heeft. Intussen is er een wereldwijde steunactie voor Singh op gang gekomen en heeft ook onze Vereniging, waarvan de financiële situatie weer gezond genoemd kan worden, besloten de aangeklaagde Singh en zijn hulpstichting met een bedrag van € 5.000 te steunen. Een Engelse vertaling van het Hoge Raad-arrest is door ons aan Singh en zijn advocaat toegezonden en werd zeer op prijs gesteld. De steunstichting *Sense About Science*, angevoerd door dr. Sile Lane, voert actie onder het motto 'Keep libel laws out of science'. Ook op de Quackometerblog is er uitgebreide aandacht voor beide vergelijkbare casus. De BCA heeft haar leden intussen verzocht alle claims die geen betrekking hebben op klachten van het bewegingsapparaat, van hun websites en foldermateriaal te schrappen, hetgeen zij schielijk deden. Die laffe apen kunnen nog een voorbeeld nemen aan de montere Sickness: die blijft tenminste volmondig achter haar gewaagde claims staan. Er moge veel op haar aan te merken zijn, vaandervlucht als dat van de BCA is haar ten enenmale vreemd. ●